

Semantyka języków programowania

II UW r 2013/14

Lista zadań nr 4

Na ćwiczenia 5 listopada 2013

Zadanie 1. Udowodnij, że dla dowolnej instrukcji języka **IMP**, $\langle c, \sigma \rangle \rightarrow \sigma'$ wtedy i tylko wtedy, gdy $\langle c, \sigma \rangle \Rightarrow^* \sigma'$. Możesz założyć równoważność semantyki małych i wielkich kroków dla wyrażeń języka **IMP**.

Zadanie 2. Rozważmy instrukcję lokalnie definiującą zmienną:

let $X = a$ in c .

Intuicyjna semantyka tej instrukcji jest następująca. Najpierw liczona jest wartość wyrażenia a , która zostaje przypisana zmiennej X . W tak zmodyfikowanym stanie wykonywana jest instrukcja c . Po zakończeniu jej wykonania zmiennej X przywracana jest jej pierwotna wartość.

1. Podaj semantykę naturalną instrukcji let $X = a$ in c .
2. Podaj semantykę małych kroków instrukcji let $X = a$ in c . Postaraj się nie wprowadzać żadnych konstrukcji pomocniczych.

Zadanie 3. Rozważmy język **IMP** rozszerzony o wyjątki. Niech **Exc** będzie (bliżej niezdefiniowaną) kategorią syntaktyczną nazw wyjątków, z metazmienną e . Rozszerzamy składnię abstrakcyjną języka o instrukcję rzucania wyjątków (**throw** e) oraz ich obsługi (**try** c **catch** $\{e_1 : c_1 \dots e_n : c_n\}$, $n \geq 0$):

$$c ::= \dots \mid \text{throw } e \mid \text{try } c \text{ catch } \{e_1 : c_1 \dots e_n : c_n\}$$

Wykonanie instrukcji **try** c **catch** $\{e_1 : c_1 \dots e_n : c_n\}$ polega na wykonaniu instrukcji c , a następnie na zareagowaniu na wynik tego wykonania: jeżeli S nie zgłasza nieobsłużonych wyjątków, to wynik jej wykonania jest wynikiem wykonania całej instrukcji **try**; jeżeli c zgłasza nieobsłużony dotąd wyjątek e_i , to zostaje on przechwycony i wykonana zostaje odpowiadająca mu instrukcja c_i obsługująca go; jeżeli zgłoszonego wyjątku nie ma na liście obsługiwanych wyjątków, to jest on propagowany. Rzucony w wyniku wykonania instrukcji **throw** e wyjątek e powoduje zignorowanie wszystkich pozostałych

do wykonania instrukcji aż do najbliższej (w sensie zagnieżdżenia) instrukcji obsługującej e , o ile taka występuje.

Zadaj strukturalną semantykę operacyjną małych kroków języka **IMP** z wyjątkami.

Zadanie 4. Zadaj semantykę naturalną oraz strukturalną semantykę operacyjną małych kroków instrukcji

$$\text{for } x := a_0 \text{ to } a_1 \text{ do } c$$

(o intuicyjnej, celowo niesprecyzowanej, semantyce: powtarzaj c dla x od wartości a_0 do wartości a_1).

Zadanie 5. Niech R będzie zbiorem reguł wnioskowania. Regułę

$$\frac{J_1 \dots J_n}{J}$$

gdzie $J_1 \dots J_n$ ($n \geq 0$) są przesłankami, a J konkluzją, nazywamy wyprowadzalną z R , jeżeli dla dowolnych instancji $J_1 \dots J_n$ i J istnieje wyprowadzenie J z $J_1 \dots J_n$ przy użyciu reguł z R . Na przykład, przy definicji liczb naturalnych:

$$\frac{}{0 : \text{Nat}} \quad \frac{n : \text{Nat}}{S(n) : \text{Nat}}$$

regułą wyprowadzalną jest

$$\frac{n : \text{Nat}}{S(S(n)) : \text{Nat}}$$

Regułę nazywamy dopuszczalną, jeżeli zawsze gdy jej przesłanki $J_1 \dots J_n$ są wyprowadzalne przy użyciu reguł R to konkluzja J również jest wyprowadzalna. Na przykład, regułą dopuszczalną jest:

$$\frac{S(n) : \text{Nat}}{n : \text{Nat}}$$

Udowodnij, że

1. jeżeli r jest regułą wyprowadzalną z R i J ma wyprowadzenie przy użyciu reguł $R \cup \{r\}$, to ma też wyprowadzenie przy użyciu reguł R .
2. jeżeli r jest regułą dopuszczalną z R i J ma wyprowadzenie przy użyciu reguł $R \cup \{r\}$, to ma też wyprowadzenie przy użyciu reguł R .